

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 84.266 van 21 december 1999
in de zaak A. 57.401/XII-1433.**

In zake : de NV REMO-MILIEUBEHEER,
die woonplaats kiest bij
advocaten J. GHYSELS, P. FLAMEY en
E. EMPEREUR,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Aarlenstraat 25

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
advocaat H. SEBREGHTS,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Mechelsesteenweg 33.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de NV REMO-MILIEUBEHEER op 11 april 1994 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van "het besluit van de Vlaamse Minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden d.d. 14 februari 1994, houdende goedkeuring van het onteigeningsplan 'Velderheyde' van de gemeente Beerse, opgemaakt ter uitvoering van het gewestplan 'Turnhout' en houdende machtiging aan de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen S.V. (I.O.K.) om tot onteigening over te gaan bij toepassing van de rechtspleging bij dringende omstandigheden inzake onteigeningen ten algemene nutte, bepaald bij de wet van 26 juli 1962";

Gelet op het arrest nr. 49.427 van 4 oktober 1994 waarbij de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt verworpen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur G. DEBERSAQUES;

Gelet op de beschikking van 16 juli 1998 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij, die tevens het verzoek tot voortzetting van in de procedure bevat en de laatste memorie van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 28 september 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 26 oktober 1999;

Gehoord het verslag van kamervoorzitter J. DE BRABANDERE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat K. WAUTERS, die loco advocaten J. GHYSELS en P. FLAMEY verschijnt voor de verzoekende partij, en van advocaat Y. LOIX, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord adjunct-auditeur W. WEYMEERSCH, daartoe gemachtigd bij beslissing van 4 november 1998 van de auditeur-generaal, in zijn eensluidend advies;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak kunnen worden samengevat als volgt :

1.1. Op 14 februari 1994 besluit de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden tot onteigening van de in het onteigeningsplan "Velderheyde" opgenomen gronden en tot de onmiddellijke inbezitneming van de gronden en verleent daarbij de machtiging aan de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (hierna : I.O.K.) om tot de onteigening over te gaan. De NV REMO-MILIEUBEHEER is eigenaar van de betrokken gronden sedert het verlijden van de notariële akten op 12 november 1992 en op 18 december 1992.

1.2. Bij arrest nr. 46.837 van 1 april 1994 verwerpt de Raad van State de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid en bij arrest nr. 49.427 van 4 oktober 1994 wordt de vordering tot schorsing volgens de gewone procedure eveneens verworpen.

1.3. Op 28 oktober 1994 wordt de NV REMO-MILIEUBEHEER door de I.O.K. gedagvaard om op 10 november 1994 ter plaatse van de te onteigenen percelen te verschijnen met het oog op de onteigening bij toepassing van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemenen nutte.

1.4. Bij vonnis van 18 november 1994 schorst de vrederechter van het eerste kanton Turnhout de onteigeningsprocedure en stelt hij een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof.

1.5. Bij arrest nr. 51/95, van 22 juni 1995, beantwoordt het Arbitragehof de prejudiciële vraag;

2. Over de ontvankelijkheid van het beroep.

2.1. Overwegende dat de verzoekende partij in haar verzoekschrift anticipeert op de dagvaarding voor de vrederechter en de vraag welke daardoor rijst met betrekking tot de bevoegdheid van de Raad van State door te verwijzen naar het arrest N.V. C.F.E., nr. 57/92 van 14 juli 1992, waarin het Arbitragehof stelt dat de bevoegdheid van de Raad van State wordt uitgesloten vanaf de dagvaarding om voor de vrederechter te verschijnen; dat de verzoekende partij meent dat deze stelling niet inhoudt dat zodra de onteigenaar de eigenaar voor de vrederechter heeft gedagvaard de bevoegdheid van de Raad zou ophouden; dat volgens de verzoekende partij "het Arbitragehof in de arresten GAUTOT, C.F.E., VAN DEN BOSCH en MELCAR enkel de periode vaststelt binnen dewelke de onteigende en de belanghebbende derden een vordering bij de Raad van State kunnen instellen" en het Arbitragehof zich dus niet heeft uitgesproken over de vraag of het verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel dat de bevoegdheid van de Raad van State ophoudt eens de gerechtelijke onteigeningsprocedure wordt aangevangen, niettegenstaande rechtsgeldig een procedure bij hem werd ingeleid en hij op het ogenblik van de inleiding ook bevoegd was; dat zij er nog aan toevoegt dat artikel 13 van de Grondwet zou worden geschonden indien de onteigenaar de onteigende tegen zijn wil zou kunnen aftrekken van de rechter die de wet hem toekent; dat de verzoekende partij bovendien de aangehaalde rechtspraak van het Arbitragehof in vraag stelt nu de wet van 26 juli 1962 geen direct beroep tegen het onteigeningsbesluit verleent aan de onteigende en de belanghebbende derden aangezien het initiatief volledig bij de onteigenaar ligt; dat de

verzoekende partij verder stelt dat de onwettigheids-exceptie van artikel 159 van de Grondwet opgeworpen voor de vrederechter geen parallel beroep is dat de bevoegdheid van de Raad van State kan uitsluiten, de vrederechter trouwens niet de natuurlijke rechter van de onteigeningen is maar wel de rechtbank van eerste aanleg en dat de Raad van State de natuurlijke rechter is voor het sanctioneren van het onwettig overheidsoptreden; dat de verzoekende partij volgens de Raad van State zich niet onbevoegd kan verklaren vooraleer terzake een antwoord gegeven wordt op de volgende prejudiciële vraag :

"Worden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet op zichzelf genomen en samengelezen met de artikelen 13, 16 en 160 van de Grondwet en artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het EVRM geschonden door de artikelen 3, 6, 7 en 16, tweede lid van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigeningen ten algemene nutte, alsook door de artikelen 14 en 17 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, inzoverre de onteigenden en de belanghebbende derden bedoeld in artikel 6 van voormelde wet van 26 juli 1962 geen rechtstreeks beroep hebben tegen het onteigeningsbesluit of hun rechtstreeks ingesteld beroep bij de Raad van State komt te vervallen eens de onteigenaar voor de vrederechter gedagvaard heeft, niettegenstaande dit rechtstreeks beroep hen wordt gegarandeerd door artikel 1 E.P. EVRM, zodat zij aldus worden afgetrokken van de hun door de (Grond)-wet toegekende rechter?"

2.2. Overwegende dat de prejudiciële vraag welke verzoekster de Raad van State verzoekt aan het Arbitragehof te stellen, door de vrederechter van het eerste kanton Turnhout op 18 november 1994 reeds werd gesteld en dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 51/95 van 22 juni 1995, ze als volgt heeft beantwoord :

"B.3. Overeenkomstig artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan ieder die van een belang doet blijken een beroep tot vernietiging instellen tegen « de akten en

reglementen van de onderscheidene administratieve overheden ».

Artikel 17 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State biedt de verzoekende partij bovendien de mogelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden akte of van het bestreden reglement te vorderen.

Die algemene bevoegdheid van de Raad van State is evenwel uitgesloten wanneer een specifiek gerechtelijk beroep tegen een bepaalde bestuurs-handeling is georganiseerd.

B.4.1. Krachtens de bepalingen van de wet van 26 juli 1962 heeft de vrederechter, wanneer de onteigenaar de vordering tot onteigening bij hem heeft ingeleid, als opdracht de voor de onteigening vereiste besluiten van de onteigenende overheid zowel op hun interne als op hun externe wettigheid te toetsen.

Die bevoegdheid van de gewone rechter sluit de bevoegdheid van de Raad van State uit om kennis te nemen van een beroep tot vernietiging van die handelingen, indien dat beroep is ingesteld door de onteigende of door een belanghebbende derde, als bedoeld in artikel 6 van de wet van 26 juli 1962.

Die bevoegdheidsuitsluiting geldt vanaf de dagvaarding om voor de gewone rechter te verschijnen en ten aanzien van de personen die tot die procedure toegang hebben. Zij geldt dus ook voor de vorderingen tot schorsing en tot nietigverklaring die bij de Raad van State zijn ingesteld vooraleer de vrederechter werd geadieerd. De Raad van State is niet meer bevoegd om uitspraak te doen op beroepen of vorderingen ingesteld door de onteigende of door een belanghebbende derde vanaf de dagvaarding van de eigenaar door de onteigenaar voor de vrederechter. Hij blijft bevoegd ten aanzien van de gewone derden. Hij is ook bevoegd ten aanzien van de personen die zijn bedoeld in de artikelen 3 en 6 van de wet van 26 juli 1962, zolang de onteigenaar de eigenaar niet voor de gewone rechter heeft gedagvaard.

B.4.2. Om de redenen die reeds werden uiteengezet in de arresten nrs. 57/92 (B.7 tot B.12), 80/92 (B.7 tot B.12) en 75/93 (B.10 tot B.16) is het Hof van oordeel dat uit de vergelijking van de procedures die, enerzijds, de eigenaar en de belanghebbende derden, en, anderzijds, de gewone derden ter beschikking staan, blijkt dat die categorieën van rechtzoekenden een gelijkwaardige rechtsbescherming genieten.

B.5.1. Het eigendomsrecht wordt inzake onteigeningen gewaarborgd door artikel 16 van de Grondwet en artikel 1 van het Eerste Aanvullende Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, bepalingen die in de prejudiciële vraag worden vermeld. Het betreft een recht waarop de

bepalingen van artikel 6 van voormeld Europees Verdrag van toepassing zijn.

B.5.2. Artikel 6.1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens bepaalt dat een ieder bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen recht heeft op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie welke bij de wet is ingesteld. Dat recht moet blijkens artikel 14 van het Verdrag zonder discriminatie worden verzekerd.

Vermelde bepalingen vereisen weliswaar dat de eigenaar en de belanghebbende derden over een recht op toegang tot een onafhankelijke en onpartijdige rechter beschikken om de wettigheid van een ont-eigeningsbesluit te betwisten, doch zij staan er niet aan in de weg dat de door hen geadieerde rechter zich onbevoegd moet verklaren ten voordele van een ander gerecht dat door de onteigenaar is geadieerd, wanneer beide gerechten beantwoorden aan de door artikel 6.1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens gestelde eisen en wanneer de wettigheidstoetsing die door het ene en het andere gerecht wordt uitgeoefend gelijkwaardig is.

Nu artikel 6.1 van het Verdrag niet wordt geschonden, kan er geen sprake zijn van een schending van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel in samenhang gelezen met die bepaling.

B.6. De verwijzende rechter stelt ook de vraag of niet op discriminatoire wijze afbreuk wordt gedaan aan de artikelen 13 en 160 van de Grondwet. Artikel 13 van de Grondwet bepaalt dat niemand tegen zijn wil kan worden afgetrokken van de rechter die de wet hem toekent. Artikel 160 van de Grondwet bepaalt dat er voor geheel België een Raad van State bestaat. Artikel 13 waarborgt aan alle personen die zich in dezelfde toestand bevinden het recht om volgens dezelfde regels te worden berecht. Niets belet dat de wetgever, zoals in de ter beoordeling staande bepalingen, zekere geschillen toevertrouwt aan een bepaald rechtscollege en andere aan een ander rechtscollege, ook al heeft zulks tot gevolg dat de ene rechter in de loop van de rechtspleging zijn bevoegdheid verliest ten voordele van de andere.

De in het geding zijnde bepalingen schenden niet de artikelen 10 en 11, gelezen in samenhang met de artikel 13 en 160 van de Grondwet";

2.3. Overwegende dat in zijn antwoord op de gestelde prejudiciële vraag het Arbitragehof ondubbelzinnig affirmeert dat de bevoegdheid van de Raad van State ten opzichte van de eigenaar en de belanghebbende derden om zich uit te spreken over een vordering tot

schorsing en/of nietigverklaring van een onteigeningsbesluit uitgesloten wordt wanneer de gerechtelijke fase van de onteigeningsprocedure wordt ingesteld en dus enkel nog de justitiële rechter bevoegd is, zelfs indien de gewone rechter wordt geadieerd nadat de vordering reeds aanhangig was gemaakt voor de Raad van State; dat in casu de vrederechter op 10 november 1994 werd geadieerd;

2.4. Overwegende dat de verzoekende partij het aan de Raad van State overlaat te oordelen of de door haar voorgestelde prejudiciële vraag dient te worden gesteld aan het Arbitragehof; dat zij ter terechtzitting verklaart daarvan af te zien; dat hoe dan ook het stellen van de prejudiciële vraag overbodig is aangezien die vraag reeds door de vrederechter aan het Arbitragehof werd gesteld en aangezien dat hof in zijn arrest nr. 51/95 van 22 juni 1995 er een antwoord op heeft gegeven; dat de Raad van State zich bijgevolg onbevoegd dient te verklaren en het beroep om die reden dient te verwerpen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op eenentwintig december
1900 negenenegentig, door de XIIe kamer, die was
samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
	J. BAERT,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

J. DE BRABANDERE.